

SLOVENIJA.

List 5.

V torek 16. Prosenca

1849.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za pol leta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za eno kvartre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za eno kvartre 2 gold.

Krajnski namestniki pri frankobrodskemu zboru.

Vsak narod ima svoje pravice, vsak ima slasti pa naravni poklic, si svojo narodnost prihraniti, na poti omikanja in izobraženja nezadržljivo napredovati, in kader mu po političkih razmerah ne bi bilo dano, se samostalno ustanoviti, saj v svojih notrajnih narodskih rečeh si na moč neodvisnosti pridobiti ino preskerbljivo čuvati, da se mu prihodnost ne zavera ino sposobnost ne odvzame, po napredovanju vesolne zgodovine, katero božja previdnost vlada, doseči, kar sleherni človek želi, kar tim bolj vsak narod si privošiti mora — omikanost ino samostalnost!

V tem ogledu nismo nikdar sovražno ali zaničljivo presodili sedajno gibanje nemškega naroda, se zjediniti ino po skupni svobodni ustavi kakor truplo, katero bi ena jedina duša ino jedina moč oživela, včverstiti; prizanesli smo tudi Nemcam avstrijskih dežel, ako so se po prirojenemu sočutji na Frankobrod vernili, ako so nemške barve si na perse nataknili ino za nemščino vneti si blagor ino svobodnost od Maina privošili — prizanesli smo jim take misli ino želje kakor narodno sočutje! Pertožiti se moramo pa čez Nemce sploh, de so se namest odkritoserčnega ino pravičnega ravnanja zvijač poslužili; de so namenili skoz sladke besede tudi Slavjane tistih dežel, ki so se poprejni nemški zvezi prišteli, si pridružiti; de so hotli tudi nas v njih narodno gibanje persiliti, kar drugiga nasledka ne bi bilo imelo, ko de bi naši poslanci pri vsakemu sklepu zavolj majnsiga števila v nemar prišli, ino se tako vlovljeni mogli podati v voljo nemške večine brez mogočosti se sklepu, naj bode kakorsnikolj zoperstaviti. To so nam Nemci namenili, de bi po tem v obliči sveta se na tako rekočo teritorialno pravico nasloniti mogli, ako bi se eden ali drugi del Slavjanskih dežel hotel od tako persilene zveze ločiti: ino ko so se jim naše rodovitne dežele neizpustljive zdele, zlasti pa jadransko morje jim diši, so nas kakor prelube sosedje prvič vabili, poslednič pa clo od dolžnosti govorili, de moramo kakor k stari nemški zvezi pristeti — katero so poprej kakor neveljavni „Fürstenbund“ overgli — na vsako vižo se v Frankobrod podati ino k novo kovani zvezi pristopiti. Zahvalimo se torej de so nas vredne cenili, gor vzeti v nebesa slavne nemške svobode, nas osrečiti skoz osnove ino postave, po katerih od severniga do jadranskiga morja, od Reina do vogerske in galicianske meje, in morde še daleč vladati, samo visoko izobraženimu nemškemu narodu kaže? Tako dobroto ino njene nasledbe so avstrijski Slavjani kmalo pregledali, ino če ravno v pismenstvu ino izobraženju za Nemcam stojč, jim je Bog vender še zbrisane glave dal, de so hitro previdili, kakošna de se jim poje. Čehi so se prvi zoperstavili za Frankobrodski zbor voliti, tudi Slovenci so od rodoljubov dosti svarjeni bili; zlasti na Krajskim se je prikazalo, de so se volitve brez praviga namena ino skoraj le zavolj boječosti uradov ukazu ministerstva nasproti ravnati napravile; slovenski zbor v Dunaji se je tačas v sestavkih bojeval z slavnim grofom Auerspergam (Anastazius Grün), ino vender je grof, za Frankobrod izvoljen

poslanec, nar prvi svoje upanje na nemškem zboru zgubil ino se je z ranjenim srcem domu vernil. V zadni dobi, kjer se je prav na svitlo dalo, kakošni „inniger Anschluss“ je Avstrijancam v Frankrodu naknjen, so se tudi ostalim našim poslanečim oči odperle, in kakor vemo so nemški zbor zapustivši, hvala Bogu, njih poročstvo dokončali. En sam teh rodoljubov se še nepremakljivo S. Pavla derži, ino morde čuti, de mu je od sv. duha oblast prišla, v imenu tistih sedem „Kurfürstov“, ki so ga, zato ki jih več ni k volitvi prišlo, zvolili, nas še naprej nadomestvati ino nas nesreče obraniti, de bi nas Nemci „izpustili“ in de proti njimi se v moč postaviti bi nam neugibljivo ostalo, se tod verniti, kot se nam svoboda užuga — tako zagovarja v svojim zadnim pisanju svoje obnašanje ino za smešno naj se perstavi, de se tudi na to opira, de kakor piše, še neprenehama zaupanje svojih — sedem — volivcov uživa! Bog mu daj dobro, mi pa končaje ne moremo kakor iz serca žalovati, de se je toliko denarja za dnine poslancev potrošilo, kar ne bo deželi nikdar povernjeno, prida pa ni kar nič prineslo. Ko bi se ta denar zdaj vkup imel kar so volitvini stroški ino dnine poslancev znesli, bi se na deželi lahko marsiktera šolica popravila ino vbogi otroci z bukvam sprevidili, in s tem se gotovo domovini bi bolj streglo, kakor skoz nekatere besede naših v Bogu počivajočih poslancev pri frankobrodskem zboru, katerim vender v čast povedati znamo, de so se v zadni za obstoj avstrijskiga cesarstva ino zlasti za Slavjanstvo tako važni dobi prav dobro deržali ino skoz njih poslovenje od nemškega zbora pokazali, de jim dovoljnost domovine več velja kakor časni dohodek ali tudi osebno nagnenje.

Pismo Slavjana iz Pariza.

Iz dopisa prijateljskiga g. A. T. B. iz Pariza 24. Grudna p. l. podamo naslednje verste. Prid našiga v stoletni sužnosti pod ptujim opravištvam moralno ginečiga naroda terja, de se, med tem ko on verige nevredniga spanja stresa in v red evropejskih narodov stopa, taistim kot narod, poln izvirne dušne in telesne moči, poln pripravnosti k narvečim razvitju človeštva predstavi. — Ako kateri evropejski narod ima gotovo francozki hegemonio izobraženosti, če prav ne čiste, ali saj celo drugo Evropo nagibajoče. Temu narodu tedaj je treba, de se, stopaje na glediše evropejske izobraženosti in noseč taisti nove, nevidjene moči prerorenja, po naših ljudeh v pravi podobi pokažemo!

Žali Bog! do zdaj tega ni bilo. Poslaništvo avstrijsko, katero nas tukej ex officio predstavlja, ne najde v svojih instrukcijah, po katerih govoriti in delati mora, nikjer, de v Avstriji stari slavjanski narod novo življenje počenja in to od Lamartina in Palmerstona že iz števila držav evropejskih izbrisano državo zopet vzdiguje. To poslaništvo nas Francozam ne oglašuje kot Slavjane, ampak nas kot Unterthanen des Kaisers von Oesterreich reprezentira. Posamezni z našimi zadevami malo znani popotniki iz naše domovine nas niso napeljali pred oči Francozov, kakor bi bilo treba, in „La Pologne“, časopis naše stvari

braneč, izdajan od Cyprien Roberta, ima malo prijemnikov, pride le enkrat na mesec na pol poli, in ker iz naše domovine nikakoršnih novic, nobenih časopisov ne dobi, če bi tudi rad z vsemi menjal, in clo za 1 istiz naših novin rad 5—6 svojih dajal, in ker z našimi domorodci zaveze nema, ne more z dobrim izidam naše prizadetje, naše ideje, naše vodila razlagati. Zakaj nekaj jih sam ne pozna, nekaj pa vere ne najde.

Protivniki naši v vsih časopisih proti nam lajajo. „National“ je naš narveči sovražnik. Nikoli od nas kaj dobriga ne vzame. On pa ima veliko moč čez sedanjiga predsednika skupnovladarstva francozkiga, čez Ludovika Napoleona. Med tem ko nas tedej sovražniki naši z vsim mogočim orožjem tukaj kot divjake, trinoge in verigoljubne risajo, mi pa se braniti nikakor ne moremo, med tem, ko nas stopajoče v življenje evropejskih narodov grajajo in černijo, in ko Hune in Tatare, svobodo laških, nemških in madjarskih narodov zatirajoče Parizu in zahodu predstavljajo: — ni od nas nobeniga, kateri bi v tukajšnih časopisih zoper to mnenje se vzdignil, zakaj naših slavjanskih časopisov avstrijska pošta (!) v Francozko ne puša, kakor tudi Beogradske novine vstavlja, in tudi naših iskrenih rodoljubov tukaj ni, kakor jih Nemci, Madjari in Lahi imajo. — Siromak Cyprien Robert, učitelj slavjanskih jezikov in pismenstva, v veliki revšini živi, za to živo priporočim vsim Slavjanam, naj ga z jemanjem njegovih novin podpirajo: za zdaj ga Poljaki vzderže.

Ker je me tedaj želja, sitiga nemške izobraženosti v pet letih v Beču abstrahirane in izhegelianizirane, sem v Pariz pripeljala, jezik, literaturo in življenje Francozov politiško in cerkveno učiti se; ker sim vidil nevoljno mnenje tukej od nas in vsakdajno grajanje in gerdenje našiga prizadetja; sim se lotil z besedo, pismam in delam pokazati, de se tudi mi prizadevamo za svobodo, za bratinstvo, za enakost.

Tomaseo, kateri je tukej poslanik mletačke (beneške) vlade, pravi, de se zastonj trudimo za Italio. Ona neče tudi v Konfederacio! Neumno je, pravi, Rusu se prodati, za Lombardio kuriti, in pa vender izgubiti. —

Tukej sta tudi Madjara Teleky in Irenyi Košutova poslanca pri prijateljski francozki vladi, koja jim je tudi 8 oficirjev poslala. Ona pravita, de se nikakor Ogerska v Avstrijo ne prelje, in de tega nikoli celi madjarski narod pripustil ne bo, kateri je večji od Košutove stranke. Tudi v Kromeriz se jim iti neče. Želeli bi pase z nami pomiriti. Bečkih študentov in demagogov sem povsod na poti našel; povsod dražijo in nagovarjajo mladino. Tukej je za Blumovo rodovino tudi koncert bil. Pojedine se dajajo in Francozam se predstavlja, kako vsi narodi od Francozov tisto svobodo pričakujejo, koja se jim po glavi blodi. Ali Francozi hočejo mir.

Deržavni zbor.

15. Seja 8. Prosinca. Potem ko je Pinkasova predloga obveljala, po storjenih s interpelirangah manjši važnosti se je čez podstavne pravice sploh govoriti začelo.

Wildner svoje predlogo nazaj vzame, kir je slišal, de se bodo podstavne pravice na koncu bolj na tanko vredovale.

Smolka prav dobro zagovarja delo za to postavljeniga odseka ustavniga zbora, in posebno Wildnerjevo zabavljanje, kterimu se v temu načertu premalo od Avstrijanov govori prav dobro overže, in kaže de so vse imenitne pravice svobodnih državljonov, ktere bi vladarstvo kratiti znalo, v temu načertu zapopadene.

Po dobrimu govoru Klaudita sklene to reč Rieger, in še enkrat Wildnerjevo prazno vpitje prav smešno skaže, rekoč, de bi po g. Wildnerju bilo potreba vsakiga avstrijskiga Čeha, Poljaka ali Laha koj po rojstvu z černo-rumenimi barvami kokor šrango namazati. On misli, de se bode vsak državlján z veseljem ko Avstrijana čutil, če se mu le bode svoboda, kakor je v načertu namenjena, podala.

V 16. seji 9. Prosinca se je začelo potem, ko je Fleischer ministra učilstva zavoljo obiskanja zvonajnih učiliš interpeliral, razgovorjanje čez prvi §. podstavnih pravic.

Šuselka je predlogo sturil, de bi se ta §. tako glasiti imel: Vse državne oblasti iz ljudstva izvirajo in so v ustavni državi med ljudstvom in vladarjem razdelene.

Trojan stori predlogo, de bi se §. 1. pri podstavnih pravicah opustil, in pri načertu čez državne oblasti vrnil. Potem se je začelo za §. 1. in proti njemu govoriti.

Pervi govornik proti §. je bil g. Ulepič, de se ima tukaj ovreči ta §. in pri načertu državnih oblast odboru državniga zbora za vredovanje prepustiti. Potem so za ta §. Borroš, Pitteri, Hein, Szabel, Brestel, Šuselka proti temu §. Selinger, Demel, Brauner, Smrekar in Wildner govorili, posebno lepo je Brauner dokazal, de je ta §. nepotreben, ker, če se bojo ljudstvu dostojne pravice dale, se ne bo treba za ta §. prepirati, če bi se pa ljudstvu svoboda okrajšala, bi ta §. le v oponašanje na čelu podstavnih pravic stal.

V 17. seji 10. Prosinca je po interpeliranji Pittera zavoljo laških zadev, in zavoljo nepostavniga ravnanja Radeckiga v Milani, ta reč dognana bila. Govorili so samo Lasser v imenu vsih drugih ki so bili proti §. 1. zapisani, in Löhner v imenu vsih, kir so ga zagovarjati hotli. Potem je še Rieger to reč sklenil, in g. Ulepičeva predlaga, de se ima §. 1. tukaj ovreči, je bila z večino glasov poterjena.

18. seja 10. Prosinca. Minister sodništva Bach se zagovarja proti očitaniu Riegera, de ni nikoli svoje politiške vere zatajil. Ambroš interpellira celo ministerstvo zató, kir se v Ljubljanskim okrožju mnoge grajšine gojzdni in pašni pravici svojih poprejšnih podložnikov zoperstavlajo.

Potem se je začel razgovor čez §. 2. (glej 1 list Slovenije). Wildner kir je od začetka zapisan bil proti njemu govoriti, ga je v brambo vzel. Borroš, Brestel in Šuselka, ktiri so bili namenjen za-nj govoriti, so nasproti govorili, Pač čudni možje! Nekoliko prenarjen je bil potem poterjen. Ko so se začeli čez §. 3. meniti, je minister vojnštva razodel, de je potrebno ptujce za povzdigo našega brodnštva v avstrijsko službo vzeti, in de sploh podstavne pravice v obziru na našo armado prikrajšanja potrebavajo. Potem so govorili Neuwall za obderžanje žlahtnih imen, Borroš proti požlahtnenju za naprej, Sidon in Mahalski za popolno vzdignenje žlahtnosti.

Austrijsko Cesarstvo.

Slovenske dežele.

Iz Savinske doline. O sveta enakost in enakopravnost vsih avstrijskih narodov!

Skorej bo leto, kar ju imamo zapisane na papirju, skorej bo leto, kar nas Nemci in ponemčani Slovenci tolažijo, in če marsikaj potrebniga po novicah terjamo, nam zabavljajo, zakaj de Slovenci toljki hrup delamo, ker so nam z Nemci enake pravice podelene. Zares; na papirju imamo novih pravic na kupe, v djanju pa nas Nemci še zmiram po starim kopitu pitajo s starimi krivicami; še zdaj mislijo nemške in ponemčane urade, de je ljudstvo tukej zavolj njih in ne one zavolj ljudstva. — Bil je namreč te dni, ne vem alj od Graškiga poglavarstva, alj od kod, po našim knezo-škof. konzistorju poslovenjen načert sedajnega ministerstva na vse dekanije poslan, gotovo v ta lepi in koristni namen, de bi po duhovnih ljudstvu še bolj na znanje prišel. Bili smo ravno skupej trije Slovenci, ki smo že marsiktere slovenske in ilirske bukve in novice in tudi ta načert v izvirni besedi prebrali, alj tako srečni le nismo bili, te slovensine pri prvem branju razumet! Od začetka se na glas smejimo na zadnje se smeh v veliko nevoljo spreoberne. Vzamem načert, ter ga bolj na tenjko pregledam, in kaj vse najdem? — Več ko dvajset pregreškov zoper pravo pomembo besed, njih izpeljanje in zoper njih zlagó; spet več kakor dvajset drugih velikih pregreškov zoper slovensko slovnico; in de je galimatija popolnoma, še zraven ednajst bolj zlo motljivih pogreškov natisa. Prestavljavec nič ne ve, de predlog iz ne pomeni mit ampak aus, ne ve, kako se množivni ženski rodivnik glasi; ne ve, de tretji množivni sklon ne konča z i ampak le šesti; ne ve, de ne govorimo in pišemo v 1. in 4. sklonu ljudstvu ampak ljudstvo, ne skuzi ampak skoz alj skozi; on nič ne ve, kako se besede zlagajo, in ktere glagolske oblike so pri enakim pomenu blagoglasniši od drugih itd. Kdo postavim zastopi: „Rane so za celiti, zmetnjave za odriniti, v bližni prihodnosti nov red ravnav vpeljati;“ — „čez prenarredo na konstitucionalnimu nagibu, čez vstavljanja cesarskih sodbiš namest grajšinskih in mestjanskih sodba;“ — „ministerstvo bo uradnike močno pokrepčevalo“ (mende z žganičco?); — „to stališe nam tedej pot pokaže, na katero se bo ministerstvo v prašanju zavolj nemške zaveze podal;“ — „iz tem previžanjam nevdani;“ itd. Do zdaj smo tudi „celino“ imenovali neobdelano zemljo, zdaj pa naša armada varje „celino cesarstva!“ Pač res, če bojo taki vitezi za cesarstvo skerbili, de bo ostala cela Avstrija, posebno pa Slovenija nerodovitna in žalostna celina! — Kaj k takimu obnašanju naših nemških urad zdaj porečemo? Alj mar slovensko slovstvo še te stopinje doseгло ni, de bi se kaj takiga lepo in umno posloveniti ne dalo? Alj mar nimamo slovnice zadost, katerih bo hitrej preveč, kakor premalo? Alj mar nimamo slovensko izobraženih mladenčev dovolj, kateri bi bili za take opravila godni in za taki zaslužek hvaležni? Alj ravno to je starih kopitnežev stara kita, de le na besedah in paragrafih jezdarijo, na korist svojih del pa ne gledajo. Sam sebi dopadljivo si visoki uradnik misli: načert sim dal posloveniti, med Slovence sim ga razposlal, enakopravnosti sim zadostil, alj ga kdo zastopi alj ne, kaj meni mar? Druga kita teh starokopitnežev pa je ta: de le kar na pisane spričebe alj Zeugnisse gledajo. Ako tedaj kdo spriča, de je skušnjo iz slovensine na kterim učelišu dostal, bo sprejet — naj ima ravno slamo v glavi; vsak drugi bo odveržen. Kdor pa ve, kako lahko se take spričebe posebno na nekterih učeliših dobijo, in kako malo je tudi za sehgut vediti treba, bo pričal, koljka neumnost de je to! Hočete tedaj ve urade! izurjene Slovence v službe dobiti, poprašajte slovenske lipe, katere že krog in krog tako lepo razcvetejo, one vam bojo možé naznanile, na katere se je zanesti. Na podlagi enakopravnosti stojimo in tedej po vsi pravici tirjamo, de dokler toljko drugih pisavev z lepimi pla-

čili po kancelijah čas in papir trati — kar zdaj nobena skrivnost več ni, se tudi ta potrebna služba slovenskih predstavlavcev primerno plača in pripravnim rokam zroči. Kaj je tudi z taciimi neumnimi prestavki pomagani? Ljudstvo poreče: Slovensko še manj zastopimo kakor poprej nemško; in namesto ene stopinje naprej stopi zopet naše ljudstvo dve stopinje v narodnosti zazaj. —

Pa škoda za besede; kdo bo od mačoheljubezin prave matere terjal? Kdo bo terjal od nemške mačohel, de bi slovenske pasterke tako ljubila, kakor svoje prave nemške otroke? Dokler se tedaj tvoje želje, premila Slovenija! ne dopolnijo, in tudi mi Koroški in Štajarski Slovenci pod slovensko deželno vlado (Gubernium) ne stopimo, ampak kakor pri tekljine pri Štajarskih in Koroških Nemcih hramo, so vse lepe nade enakopravnosti le golasanje! Dokler je narviši deželna vlada nemška, in večina pri deželnim zboru tudi nemška, mi Slovenci nobeniga dostojniga porošstva nimamo, de se bojo šole in nižej urade v pravim slovenskim duhu peljale. — Zato je zares modrost tistih naših pseudoslovenskih politikarjev nedosegljiva in nerazumljiva (pa tudi politika Celjskih slov. novín je v tej reči še zlo dvomljiva), kateri z deželnimi stanovi v eden rog trobijo in Štajersko v sedajni omeji ohraniti hočejo, kar zato, ker je letašnemu zboru tako skleniti dopadlo, ravno kakor de bi bile njegove besede — besede s. pisma. Pravijo de se je stanovno premoženje tudi slovenskim krajem v prid obračalo. Meni od tega ni veliko znano, to pač po lastnim prepričanju vem, de ko so stanovi med Poljčanami in Kislovodo (Sauerbrunn bei Rohitsch) nekoljko nove ceste napravili, so vse bližne soseske tlako delati morale, alj vendar jim je bilo potem naloženo, de so morale kakor vsi drugi od nove ceste cestnino plačovati, dokler de bi se stanovam potroški povernili. Dalej: dokler so že poprej ptuji težki vozje po dva krajcarja od konja plačati morali, sta bila ta dva krajcarja zdaj tudi k novi restnini priteknjena in tudi domačim ljudem naložena. Še ne zadosti, dokler je od Poljčan do tje, kjer nova cesta začne, skorej pol ure hoda, in ravno na tem kraju kmetje svojo stelo in derva dobivajo, se je cestnina v Poljčanski vesi poberala in vsaki kmet, ki je v log po derva šel, če ravno nove ceste še vidil ni, je mogel za novo cesto cestnino plačati in scer po 6 kr. sr. od konja! Poldrugo leto sim mogel poslušati toljko neznane kletve in gledati toljko kervavih prepírov in bojév, ker je ljudstvo v nebo vpíjočo krivico živo občutilo, pa si ni pomagati smelo in moglo. Eden bogatejši posestnik si vendar misli, naj velja kar rado, pravico si stožiti. Dolgo, dolgo teče pravda, na zadnje le pravica obvela: Poljčanska okolica je bila cestnine oproštena, alj poprej krivično plačaniga dnarja ni nihče povernil. Je tedej morebiti ta tista ljubezen in skerb nemških deželnih stanov za Slovence? Če pomislim, de ravno kislá voda, ki na slovenski zemlji izvira, nar več dohodkov stanovam daja, mi posílama v misel pridejo besede rimskiga pesnika: Sic vos non vobis mellificatis apes! Tudi pravijo, de kar so stanovi v Gradecu posebno za omiko mladosti storili, je tudi slovenskim mladenčam v prid. Dozdaj je bilo to še nekoliko resnično; zdaj pa ko bomo — kar Bog skoraj daj! — v Ljubljani slavensko vseučiliše dobili, in ne bojo slovenski mladenči nič več kakor do zdaj v nemški Gradec ampak v slovensko Ljubljano k slovenskim Vilam v šolo hodilo, v kakšín prid bojo še potem Krajskim Slovincam v nemškém Gradcu za slovenske petice osnovane naprave? Kako se tudi bolj spodobi, de bo slovenska kresija z slovenskim zborom, slovenske ljudstevne šole in dva slovenska gymnazia pod nemško deželno vlado alj pa pod slovensko? Vendar terdno zaupamo, de bo sedanje ministerstvo vstavne

pravice bolj spoštovalo in razumelo, kakor ti kratkovedni politikarji; samo tega ne ume-
mo, kako se ravno ti može pri svoji
enostranski in nemškutarski politiki pa
vender perderznejo prijatle slovenski-
ga ljudstva se imenovati? Če komu, go-
tovo njim besede velajo: *Oculos habent, et
non vident; — coeci sunt, et duces coecorum!*

F. K.

Dalmacia.

Zora Dalmatinska donese nam sledeči
veseli razglas.

Tud Dalmatinci so Slavjani. Kir
Dalmatinc bi mogel, brez sramote, in kir ptu-
jic brez de si sam sebi ne zlaže, to res-
nico vtajit. Čas je tukaj, de se tudi Dalma-
tinci začnejo prav slavijansko obnašati, in de
vsi ene misli svojo narodnost branijo in pod-
pirajo. Nekteri rodoljubi, ki v Zadru stan-
jejo, so, prepričani od te resnice, in vneta
od ljubezni do naroda in domovine, sklenili
v Dalmaciji osnovat Slavjansko društvo pod
imenam:

Društvo slavijanske lipe v Dalmaciji.

Tega društva namembe so sledeče:

1.) De se vkorenini in razširi med nami
duh slavjanski, t. j. narodno čutenje, posebno
s pomočjo upeljanja in dolikanja našiga pre-
krasniga Slavjanskiga narečja.

2.) De se bode skerbalo in delalo za na-
predovanje kmetijstva, obertnosti in trgovine
naše v Dalmaciji, z obzirami na zvezo Slav-
jansko.

3.) Na konec, de bo naša preljuba do-
movina v bratovski in neprenehavni zvezi z
vsemi drugimi svojimi slavjanskimi sestrami,
in v serčnimu prijateljstvu z vsemi drugimi
narodi sosebno avstrijskiga cesarstva v našo
srečo in v brambo proti vsim napadam od no-
trajnega ali zvonajnega sovražnika. V temu
društvu imajo samo Slavjani biti, to je

a.) rojeni Dalmatinci in tisti ki so se v
Dalmaciji naselili v misli zmiraj tukaj ostati.

b.) Vsi drugi naši bratje, ki so velikiga
rodu Slavjanskiga, naj bodejo v Dalmaciji ali
kirkoli drugod.

— Kotarci so prav verli Slavjani. Tir-
jali so namreč koj v začetku novih šol, de
naj se Serbska šola napravi in zvolili so
popa Jovanovića za učenika, kir je samo mi-
nisterstvo ukazalo, de naj se koj letas v za-
četnih šolah v maternimu jeziku učiti začne.
Vodja tamoršnjih šol se je nekaj obotavljal,
in ni mu hotla veljavnost ministerialniga ukaza
prav v glavo iti. Kaj so kotarski Serbi sto-
rili. Pogovorili so se nobeniga otroka v tal-
janske šole poslati, in odločili so svojimu serb-
skimu učeniku hišo, kir lahko uči. Žalostno
je, de so v Dalmaciji katolški duhovni, ki so
v drugih slovenskih krajih tako verli Slav-
jani, tako mlačni, in tako potaljančeni. Tudi
se klatijo tam Benešanski republikanci, in ve-
liko uradnikov v laški rog trobi, pa odkar je
Beč padel so grozno poteptani. Nekteri so
elo hotli, de bi se narodni straži v Kotaru v
nemškemu jeziku zapovedalo, pa odgovorili so
verli Kotarci: „V Kotaru ni bilo in ne bode
narodne straže drugač, če si ji ne bode po
serbsko zapovedalo.“ In ta je tud obveljala.

Serbska vojvodina.

— Černogorski Vladika je mladimu vitezu
Jurju Stratimiroviću vitezki černogorski red
Miloša Obilića poslal. To je zlata kolajna, na
kteri visi svetinja s podobo Obilića z napisom:
„Miloš Obilić. Cetinje 1848.“ Na drugi strani
je križ, dva meča nakrižem, lovorova in ma-
slikova veja, z besedami: „Vera, svoboda za
hrabrost.“ S tem darilam je Vladika sledeče
pismo poslal:

„Visokovredni gospod Jur Stratimirović!
Vzemi serbski mladenč v znamenje spoznanja
tvojiga junaštva ta dar od mene. To je po-

doba Obilića, podoba narvečiga junaka, od
kteriga do zdaj ni bilo na svetu. Z kakšnim
znamenjem bi se zamogli dičiti serbski rodo-
ljubi, serbski vitezi, kakor s tim. To je edino
darilo za hrabrost v boju pri tvojih bratih v
sokolivimu gnezdu. — Ktero znamenje bi se na
tvojih junaških persih od tega lepši podalo? Vzemi ga
torej s tisto iskrenostjo, s ktiro ti ga pošlje s
preserčnim pozdravljenjem.

Vladika černogorski,

Peter Petrović Njeguša s.r.

Cetinje na Arhangelov dan 1848.

(Nov. her.)

Česka dežela.

Praga. Tudi tukaj je akademsko kar-
delo svoje orožje oddati moralo. Predsednik
avstrijskiga zbora Strobach, kti se je zato,
kir je cesarsko službo svetovavea pri Apella-
ciji v Pragi dobil, novi volitvi podvergel, je
v Pragi zopet zvoljen. Od 50 volivcov so se
46 za-nj glasili, trije so grof Thuna eden pa
Pillersdorfa zvoliti hotli. Delavci so se 9.
Prosina zavolj premajhne dneine nekaj pun-
tali, pa kmalo so bili vkroteni. Znan gimna-
zialni profesor Swoboda je 9. t. m. umrl.

Ogersko borišče.

Štirinajsti armadni razglas oznani,
de je Graf Šlik voditelj armade, kti se v zgor-
ni Ogerski deželi bije, slavno zmago čez pun-
tarje ki so pod poveljem Meszarosa Kašavo
napasti hotli pridobil. Madjarov je bil 18 ba-
taljonov brambovcov (honved) in narodnih
stražnikov s 33 topovi in 800 husari. Ta
bitva je bila 4 Prosina med Kašavo in Par-
čanskimi goricami.

Puntarji so zgubili 10 topov, 6 strelilnih
vozov, eno bandero, čez 200 pušk in 40 konj,
2 oficirja in 500 mož je bilo vjetih.

Švoližerji so bežijočiga sovražnika pre-
ganjali in njegovo zadno stražo vhitili, kir so
mu 6 možnarjev 1000 pušk odvzeli, in veli-
ko konj in jetnikov si prisvojili.

Nar bolj se je obnašal regiment Parma,
v beg je gnal legio Poljakov in ji odvzel
denarnico z 10000 cekini v zlatu, in zraven
tega predalce napolnjeno z pismi poljske reči
zadevajočimi.

Če je bil tudi prav serdit boj, jih je vun-
der od naše strani le malo padlo.

Naši verli vojšaki so v strašnimu mrazu
na sovražnika, z dobrimi z belgiškimi puškami
oboroženiga, z veselim bojnim kričanjem z bajo-
neti napadli, de ni mogel več obstati.

Meszaros je smerti komaj všel, kir je
samokres (pištola) s ktirom je c. k. oficir nanj
nameril odpovedal.

Dunajske novice od 11. Prosina imajo
uradno opombo de dodatek k devetimu armad-
nimu oznanilu od nektirih časopisov pritisnjen,
de so namreč ostanki Perčelnove trume okoli
8000 mož proti Oedenburgu pobegnili, ni
resničen. Kir so od vsih Perčelnovih pešcov
samo 50—60 mož skoz Moor bežali, torej so
drugi brez konjikov in arteliristov kti so na-
glo všli, skoraj vsi pokončani bili.

Knez Vindišgrec je koj po vzetju Buda-
Pesta zapovedal 1) de sta te dva mesta v ob-
seji, 2) de se imajo vsi odpadeni vojaki h ce-
sarkim banderam nazaj verniti, kir jim bode
vsaka kazen odpušena, 3) de bo vsak, pri
kterimu se orožja najdejo obešen, 4) De bo
vsaka vas kti se cesarskim vojakam zo-
perstavit vtegnila popolnoma razdjana, 5) de
vse gosposke za vzderžanje miru pri svojim
življenju skerbeti morajo.

Budapeštani so hotli Jelačiću se tisti dan
ko je tod prišel zvečer veliko bakljado napra-
vit, pa slavni vitez ni tega dopustil.

Ptuje dežele.

Nemška. V Frankobrodu so se spet
zlo prepirali, alj ima od pruskiga kralja dana

ustava, in od njega ukazani razhod pruskiga
ustavodajavniga zbora veljavnosti ali ne. Ve-
liko se je čez to reč modrovalo, pa niso mo-
gli h sklepu priti.

Avstrijsko ministerstvo je znani pro-
gram Gagerna, v kterimu Avstrija v nemški
državni zavezi ni zapopadena, preklicalo, re-
koč, de je avstrijska država do zdaj še
zmiraj svoje iz nemške zaveze izvirajoče dolž-
nosti spolnila in jih tudi za naprej spolniti
misli, de se prerorenje nemške zveze brez
Avstrije ne sme zgoditi, in de se bo prava
ustava za Nemce le dati zamogla, ko se bojo
vse vladarstva nemških dežel v te reči za-
stopile in zjedinele.

Po tem razglasu je Gagern odboru fran-
kobrodskiga zbora, kti se z avstrijskimi
rečmi peča, predlogo storil, de mu bode do-
voljeno v imenu središne oblasti z avstrijan-
skim vladarstvom razmere Avstrije s prihodno
nemško državo poravnati. Dalje v svojim od-
govoru reče, de je osnova nemške zaveze reč
frankobrodskiga zbora, ne pa posameznih vla-
darstev nemških dežel.

Frankobrodčani so velik hrup zagnali, in
mislijo, de Avstrija hoče zopet ko pod Me-
ternihom nemško povzdigo in nemško edinost
zatert. Gor imenovani odbor frankobrodskiga
zbora, je Gagernovi odgovor zavoljo ustavo-
dajavne oblasti nemškiga zbora živo poterdil,
in njega pooblastil z Avstrijo samo zavoljo
dežel, ki do zdaj še niso k nemški zavezi
štete bile se poravnati.

Pruska. Ojstro se ravno s poslanci raz-
pušeniga zbora, kti so davke vladarstvu od-
rekli bili. 6 od teh so v ječi, in 163 dru-
gim se bode v kratkim pravda storila. Stot-
nik Čudnohovski je v 6 letno ječo obsojen,
kir je adreso na kralja, de bi se ustavoda-
javni zbor ne razpustil, podpisal.

Saksonska. Znano je, de je gerb (Wap-
pen) avstrijskiga konsula v Leipzigu, za-
voljo obsodbe Bluma, doli vzet in oskrnjen
bil. Hudodelniki so zdaj v desetletno ječo
obsojeni.

V Hanoverskim gre vse rakovo pot. Ofi-
cirje narodne straže niso bili h kralju pripu-
šeni mu novo leto vošit, kir niso poprej za
to posebno milost prosili, k prihodnim kralje-
vim nasledniku tudi niso bili pripušeni, zato
kir je dvor v žalovanju, in v zadni pri ve-
liki kraljevi objedi tudi niso bili, kir jih no-
beden povabil ni.

Laška. Puntarji v Rimu so že postavo
naredili zavoljo snidenja noviga ustavodajav-
niga zbora. Pooblastencov rimskiga ljudstva
pri temu zboru bode 200, kti imajo od vsih
prebivavcov papežove dežele naravnost zvo-
ljeni biti. Ta zbor se bode snidel 5 dan Sve-
čana, novo ustavo dati. — Politiški zbor, al
bolj rečeno, derhal z imenom „Circolo popu-
lare“ je spoznala, de se ima Papežu vsa de-
želska oblast odvzeti, kir se je (od ravno
tistiga ljudstva v nebesa vzdignjen) blago-
serčni Papež po misli teh nesramnežev ne-
hvaležno proti ljudstvu obnašal.

Francoška. Sedajni predsednik francozke
republike Napoleon je termast človek, s svo-
jimi ministri je že imel zadosti prepira, on
zmiraj pravi, de je on sam francozkimu ljud-
stvu odgovoren, torej ne posluša preveč na
to kar mu le ti svetvajo. Tudi so zdaj
krog njega štulijo vsi stari znanci in prijatli,
de bi jim h kakšni službi al službi pripo-
mogel. Še clo en listonos (Zettelträger) se
v nekemu časopisu hudo pritoži, de je Napo-
leon tako nehvaležin proti njemu, ki je on
vunder ob času njegove volitve, cel dan po-
pis Napoleonoviga življenja kričaje volivcem
razprodajal, tako de so ga mogli zvoliti. —

Angličanska. Na Angličanskim se je os-
novala družba, kti hoče mir po celimu svetu
razširiti, in vse razpertije med narodi po samo-
voljenih sodnikih poravnati. Elihu Burri
je novi apostel mira, on tud v ta namen iz-
daja časopis z imenom „klicar miru“.

Na Irskim so katoliki sklenili, za Pa-
peža zbirko napraviti, in mu v teh težavah z
dnarji v pomoč priti.

Nepolitiški del.

Predrag in Nenad.

(Serbska narodna pesem.)

(Konec.)

Vstalo jih je trideset junakov,
Na treh mestih so po desetero.
Ko deset na prvem mestu najde,
Se noben ne zderzne k njemu stopit.
K njemu stopit, de mu konja vstavi,
Tu začnejo s strelami nanj streljat,
Nagovori jih mladenč Nenade:
„Ne streljajte bratje iz gorice,
„De bi vam ne bila taka želja,
„Kakor meni je do mojga brata!
„Ki je tožniga me les prignala.“
Oni so pustili ga pri miru.
Ko deset na drugim mestu najde
Tudi ti so s strelam nanj streljali,
Tudi njim je Nenad tak besedil:
„Ne streljajte bratje iz gorice,
„De bi vam ne bila taka želja,
„Kakor meni je do mojga brata,
„Ki je tožniga me les prignala.“
Ti tud so pustili ga pri miru.
Ko deset na tretjem mestu najde
Tudi ti so s strelam nanj streljali,
Tu razserdi se mladenč Nenade,
Pa napade trideset junakov
S sabljo prvih je deset posekal,
S konjem drugih je deset poteptal,
Le deset pobegnejo od zadnih
Ali k gori ali k vodi hladni.
Zdaj zasliši junak Predrag glase:
„O gorje nam Predrag starašina,
„Prišel k tebi je neznan junak,
„In poseka v gori tvoj tovarš.“
Predrag poskoči na lahke noge
Vzame sabo loke ino strele,
Gre na cesto de bi ga zalezil,
Tam ga pazi za zeleno jelo,
Ga zadene s strelo na konjiču.
Pač na hudo mesto ga zadene
Pač na hudi kraj v serec junaško,
Zakriči Nenad kot sokol sivi,
Kričijoč se on po konju vije:
„O gorje teb junak iz zelenga gojzda!
„Bog naj tebe živiga ubije!
„Naj ti tvoja desna roka vsahne,
„Iz katere s' name strelo spustil,
„Naj oko ti desno s čela skoči,
„S katerim si na mene bil nameril!
„Naj ti taka želja bo do brata!
„Kakor meni je do mojga brata,
„Ki je tožniga me les prignala,
„Po nesreči in po moji termi!“
Ko besede te Predrag zasliši
Iz za jele njega poprasuje:
„Kdo si mar junak, čigavga roda?“
Ranjen Nenad njemu odgovarja:
„Kaj za rod mar mene isprašuješ
„Mojga roda ti ne bo nevesta;
„Jest sim mlad junak Nenade,
„Imam staro zapušeno mater,
„Imam lastniga edinga brata,
„Lastniga preljubga svojga brata,
„Pa sim vzdignil se de njega išem,
„De me živa moja želja mine,
„Pač v nesrečo in po svoji termi.“
Ko je Predrag te besede slišal
Od strahote strele je popustil,
Prileti berž k ranjenemu junaku
Položi na travico ga s konja:
„Kaj si ti tedaj moj brat Nenade?
„Jest sim Predrag tvoj edini bratec?
„Al zamoreš rane preboleti?
„De na seb raztergam tanko srajco
„De te celim in de te povijem.“
Ranjen Nenad njemu odgovarja:
„Kaj, tako si ti moj bratec lastni!
„Hvala Bogu de sim tebe vidil,
„De me moja živa želja mine;
„Jest ne morem rane preboleti,
„Moja kri naj tebi prosta bode!“
To izusti in dušico pusti.
Nad njim Predrag plakajoč zdihuje:
„Oj Nenade, moje žarko sonce!
„Rano si ti meni prihajalo,
„Pa tud tako rano mi zahajaš!
„Moj bosiljček iz zelenga verta
„Zgodaj si ti meni pač pravečel,
„Pa tud zgodaj si ti meni zvenil!“
Pa potegne nože iz prepasa,
Ter zabode se v serec junaško,
Mertev pade poleg svojga brata.

Serbska vojvodina.

Dan današnji dostikrat slišimo kaj od Serbske vojvodine. Z velikim veseljem smo undan brali, de je naš svitli cesar želje junaškiga

serbskiga naroda vslišal, in vojvodino Serbsko poterdil.

16. Velicega travna je serbski narodni zbor v Novim Sadu sklenil, de Serbska vojvodina te le kraje obseže. 1. Srem in njegovo granico, 2. Baranjsko in bačko županijo, 3. Obečko okolico in šajkiško okrožje, 4. Banat in njegovo granico. Vsi ti kraji merijo okoli 900 stirska mil. Tedaj majhno manj kakor cela češka dežela. Ljudi pa stanuje v Serbski vojvodini blizo dva milijona. Tode niso vsi Serbi. V treh banaških županijah in v banaški granici prebiva veliko Rumunov, v baranjski in bački županiji, pa tudi v Banatu je precej Nemcev. V Sremu, v šajkiškem okrožju in Petrovaradinski granici so pa skorej sami Serbi. Serbi pa ne stanujejo vsi v Serbski vojvodini. Tudi po drugih krajih je pod našim cesarjem veliko Serbov. Postavim: na Hervaškim, posebno v hervaški granici, po mnogih ogerskih županijah, v Dalmaciji. Na Krajnskim so Marjodolci, Bojančani v Vinjski fari in devet hiš na Hrastu v Metliški fari pravi Serbi.

Kar je divji Turčin leta 1389 v bitvi na Kosovim polju serbskimu carstvu kosti polomil, ni Serbam v materni deželi več sonce sijalo. Torej se jih je že v začetku 15. stoletja nekoliko čez Donavo na Oggersko podalo. Oggerska dežela je tačas premalo ljudi imela. Ni bilo koga, de bi bil zemljo obdeloval, pa tudi ne koga, de bi bil silniga Turka čez Donavo varoval. Torej so bili hrabri Serbi Ogram prijetni gosti. Ko je pa pod Leopoldom I. cesarska armada Turka deleč unkraj Donave in Save zapodila, se je pod pravoslavnim patriarham Arzenijem Černovičem leta 1690 na enkrat 37000 serbskih družin preselilo v zapušene ogerske in slavenske kraje. Ti pa niso prišli tje v en dan, temuč so storili s cesarjem spisano zavezo. Serbi so cesarju obljubili, de mu bojo zvesti, in se bojo vojskovali s cesarjevimi sovražniki, če bo treba. Kar so obljubili, so zvesto spolnovali clo do današnjiga dne.

Cesar in ogerski kralj pa je Serbam te le pravice zagotovil: 1. De so samosvoj narod. 2. De smejo prebivati v tistih krajih, ktere so Turkam vzeli. 3. Pravico svobodno po svoji veri živeti. 4. Pravico patriarha in vojvoda si zvoliti. 5. Pravico, de jih bojo lastne gosposke po njih starih navadah vladale.

Pisma, v kterih so te imenitne pravice zapisane, so bile poterjene še od cesarjev Jožefa I. leta 1706, Karla VI. leta 1713 in pa od cesarice Marije Terezije leta 1743. Po tem so pa zmiraj po malim šipali od tih pravice.

Naj hujsi krivica se je Serbam leta 1790 na ogerskim zboru zgodila. Do tega teta so imeli Serbi svoj narodni zbor, svoje narodne sole in denarnice. V kraljevih dopisih so jih vselej nagovorili z besedami: „Ilirski ali serbski narod.“ Tega leta so jih pa nekaj na ogerskim zboru tebi nič meni nič za Ogre zapisali, nekaj so jih pa k Granici djali. Torej ni bilo po tem po Serbski vojvodini ne duha ne sluha več.

Leta 1790 je zgubil tudi njih patriarh patriarško čast, in je metropolit postal. Vzeli so jim vojvoda, zaterli narodni zbor, cerkveni zbor in ošeško komisijo. Ščasama so Madjarji nad serbskimi gosposkami tako moč dobili, de so vse iz njih spravili, kar je bilo še serbskiga duha. Naj slabši se jim je zadnje leta godilo. Ošabni Madjarji so se na vso moč napenjali, de bi bili Serbe pomadjarili. Zato so jim dali madjarske gosposke, madjarske duhovne in madjarske učitelje. Če je kdo rekel, de jih nerazumi, ga je leskovka okasto madjarsino učila.

Taka je bila s Serbi, ko je lanski sušec jel svoj puntarski rep vihati. Serbi so jeli koj svoje stare pravice terjati. Torej se snidejo že 17. Sušca v Peštu. Sto krajev je bilo na ta serbski narodni zbor svoje poslance poslalo. Madjarji viditi serbski narodni zbor v glavnim madjarskim mestu, začnejo po časopisih in v madjarskim zboru Serbam tako zabavljati, de se Bogu usmili. To je peštansko mladino tako razkačilo, de serbski poslanci niso bili več življenja svesti. Se ve de narodni zbor v takih okolšinah nič ni mogel skleniti.

Serbski zbor se razide, madjarska vlada pa da na znanje, de ne spozna na Oggerskim nikakorsne serbske narodnosti. Kadar Serbi to zvejo, je bil ogenj v strehi. Serb je zgrabil za sabljo in puško, Hervat je protil, de bode v Pešt prišel in plačal Madjarju, kar je že davno zaslužil. To je pretkaniga Košuta vender enmalo pregrelo. De bi torej Serbe

ukrotil, je šval Rumunc nad nje. Tode gerdo se je vpekel. Rumun od Madjarja ravno tako zatert kakor Serb je kmalo spoznal, kam de pes tace moli. Serb mu obljubi, de bo njegovo narodnost prijazno spostoval, in braniti pomagal. In Serb in Rumun se združita proti Madjarju. Nemec je mogel pa hočeš nečeš z njima deržati.

Kmalo je bila priložnost, de so si v lase planili. Kikindska mestna gosposka je namreč nekoliko 1000 oralov sveta po krivim spravila pod svojo oblast. Ljudstvo je hotlo ta svet nazaj imeti, gosposka ga pa ni hotla dati. Tedaj postane prepri in razsaj. Gosposka poprosi za pomoč. Vojaki pridejo ravno velikonočni pondeljek v Kikindo. Ljudstvo je bilo v cerkvi pri sveti maši. Vojaki obstopijo cerkev ino začnejo streljati na mirno ljudstvo. Strašni boj s vname in klanje. Ljudstvo napoka madjarske vojake, jim pobere orožje in ubije dva gospoda mestne gosposke. To je bilo ljubimu madjarskimu ministerstvu lepa priložnost vso svojo jezo spustiti nad Serbe. Ministerstvo pošlje kraljeviga komisarja in veliko vojakov v Kikindo, in razglasi naglo sodbo. Ta je bila kmalo po tem razglašena tudi po drugih serbskih krajih. Zdaj se začne morjenje zvestiga serbskiga ljudstva, de je groza pomisliti. Še dan današnji se neki vidijo gomile in gomile, pod kterimi počivajo umorjenci serbskiga naroda. Lahka jim zemljica bila!

(Konec sledi.)

Z m e s.

Znani razglas česke slavyjanske lipe na Poljake ni svojiga konca dosegel. Z gerdim smehom so ga oslepljeni Poljaci prebirali rekoč de nočejo nigdar zastran politike stopit u stopinje avstrijskih Slavjanov. Več ko 10000 Poljakov, ki so se iz vsih krajev sveta snidili, so zdaj pri Madjarski puntarski vojski. V Tarnovskim okrožju ni skoraj vasi, iz ktire bi ne bil kak Poljak Madjaram v pomoč pobegnul. Po spričevanju verlih vojsakov so Poljaki nar hujsi in pogumniši sovražniki, ki se naši armadi z lepo ne vdajo.

* Ko so Slovenci 551 sem prišli, so razun krajev, ki jih še zde v oblasti imajo, tudi gorno Korosko in gorni Štajer posedli. Bere se v zgodovini, de so bili misjonarji, ki so na gorno Štajersko prišli, večkrat od ondot prebivajočih Vendov pregnani. Sosedje koroskih Slovincov pa so bili Bavari, z kterim so oni hude boje imeli. Ali poznej je nemški pildunk „Slovenski Barbarizm“ iz tih krajev popolnoma pregnal.

* Razpertije med Poljaci in Rusini zmiraj bolj narašajo, tako de ta strup že serca mladosti pokvari. Ni tega dolgo kar so v Lvovu učenci polskiga gimnazija na vrata bernardinskiga Gimnazija Rusinov z velikimi čerkami zapisali: Černorumenjaki (Schwarzgelben); Rusini pa, de se klin s klinom zbije, so napisali na vrata polskiga gimnazija: Kolonisti Rusov (t. j. v Sibiriji). Rusini se na to opirajo de so prvi prebivavci v teh krajih bili. Pač žalostno! de se je med slavyjanskimi bratni tak nesrečen prepri vžgal!

* Drugač se Serbi obnasajo. Ko se je poklic patriarha v turški Serbii razglasil, so se berž trume junakov nabrale svojim bratom proti Madjaram v pomoč iti. Leta prigodba se je pa v Jagodini pripetila. Tamorsnji predsednik okrožne sodnice Mita Tirič beroč rečeni razglas začne solze prelivati, in zavpije: „Nič nimam, s čim bi svojmu narodu pomagat mogel, vunder imam ediniga sina, in tega darujem milimu serbskimu narodu, naj on torej gre za odrešenje Serbstva junaško kri prelit.“

* V nekim francozkimu časopisu se berejo kratke verstvi sedajnjiga življenja poprejšniga francozkiga kralja Ludvika Filipa. V njegovi hiši je vse prav pri pičlim. Pri objedi se samo vol pije, vino bi bilo pre imenitno. Družina obstoji iz 5 al 6 služabnikov. Od začetka je imel najemno kočijo, zdaj se pa le vsako nedeljo z najetim kočijažem h katolski maši bližniga kraja pelje Princezne se ne oblačijo več v svilo, in vsaki kinč certé. Principi pa za kratek čas ribe love. Kralj je že zlo postal in slabe volje, zdaj prav rad politizira. Svoje naredbe za blagostanje francozkiga naroda še zmiraj hvali, rekoč: de bi, ako bi se v tem duhu napredovalo, francozka dežela v prihodnimu stoletju samo primozne ljudi imela. Čez Lamartina reče: „Vedil sim de še precej dobre pesme zлага, pa de je tako slab politikar tega bi ne bil verjel!“ Nar bolj vsmiljenja vredni so njegovi sinovi nadepolni mladenčji, kteri so zavolj pregreh svojiga očeta iz ljubljene domovine pregnani.